

RAASEPORI, VÄXÄR

RANTA-ASEMAKAAVAN LUONTO- JA MAISEMASELVITYS 2018

Mikko Siitonen

1. JOHDANTO

Selvitysalue sijaitsee Tammisaaren saaristossa Raaseporissa. Alueeseen kuuluu osia kiinteistöstä 710-591-1-57, pääasiassa Växärströmmenin ja Synnernäsströmmenin rannalla saaren pohjoisosassa. Pääalueen kokonaispinta-ala on noin xx hehtaaria. Lisäksi selvitysalueeseen kuuluu Getholmenin saari Växärin eteläpuolella ja kolme pientä saarta hieman lännempänä Växärskatanista länteen.

Suurin osa selvitysalueesta on talousmetsää, kallioista joutomaata tai kasvillisuudeltaan vaihtelevaa rantakosteikkoa. Pääalueella on lisäksi pari kiinteistöön kuuluvaa mökkiä ja tilusteitä.

Selvitysalueelle on tarkoitus sijoittaa seitsemän omarantaista rakennuspaikkaa, samalla poistetaan toista kymmentä nykyiseen kaavan merkittyä rakentamatonta sisämaatonttia.

Selvitysalueen sijainti

2. SELVITYKSEN TAVOITTEET JA TYÖMENETELMÄT

Selvitys toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena kaavan esiselvityksenä oikeusvaikutteista kaavaa varten. Selvityksessä on erityisesti huomioitu seuraavat luonto- ja maisema-arvoihin vaikuttavat tekijät:

- Luonnonsuojelulain mukaiset suojeltavat luontotyytit (4. Luku, § 29)
- Metsälain mukaiset merkittävät elinympäristöt (3. Luku, § 10)

- Vesilain kohteet (2. Luku, § 11)
- EU:n luontodirektiivin (Liite II, IVa) lajien esiintymät
- EU:n lintudirektiivin (Liite 1a) lajit
- Uhanalaisten ja suojeltujen lajien esiintymät
- uhanalaiset luontotyypit
- Natura-2000 ohjelman kohteet

Yllä lueteltujen ns. lakikohteiden lisäksi selvityksessä on tarkasteltu seudulla ja alueella kiinnostavaa (harvinaista, erityisen vaateliasta tai kulttuurihistoriallisesti merkittävää) lajistoa. Paikallisesti merkittävät lähiluontokohteet on huomioitu selvityksessä. Suur- tai lähimaiseman kannalta arvokkaat kohteet tai kuviot on tarvittaessa rajattu erikseen.

Selvitysalueella tehtiin maastoinventointi 9. ja 17.6.2018. Alue kuvioitiin kasvillisuuden ja puuston perusteella, ja kultakin kuviolta kartoitettiin kasvillisuus, kasvisto ja mahdollisuuksien mukaan myös eläimistöä, lähinnä pesimälinnusto. Pääalueen **kuviokartta** on raportin lopussa (s. 16), saarten erillinen kartta s. 11 ja **rantakasvillisuuden kuvaukset** s. 12. Linnustoa laskettiin aamulla 9.6. (03.00-8.00) ja tietoja täydennettiin varsinaisen maastokartoituksen havainnoilla samana päivänä ja iltana. Toinen laskentakerta ajoittui aamuun 17.6. (n. 04.00-09.00). Linnuston laskentareitti on merkitty luontokohdekarttaan (s. 4). Laskennan metodi pääalueella noudattaa Luonnontieteellisen keskusmuseon pesimälinnuston kartoituslaskentaohjeita. Länsiosan saaret ovat pieniä, joten niillä kirjattiin harvalukuinen pesimälajisto maastotyön yhteydessä. Kasvillisuuskuvioita on jaettu osakuvioiksi (a-n) lintujen pesimätietojen tarkentamista varten.

Aikaisempaa selvitysalueetta koskevaa julkaistua luontotietoa ei ole olemassa, lukuun ottamatta joitain vanhoja tai paikallisilta asukkailta (saaret) saatuja linnustotietoja. Uhanalaisten lajien mahdollinen esiintyminen tarkistettiin ympäristöhallinnon Herttatietokannasta/eliölajit. Selvityksen teki biologi Mikko Siitonen.

3. TULOSTEN YHTEENVETO

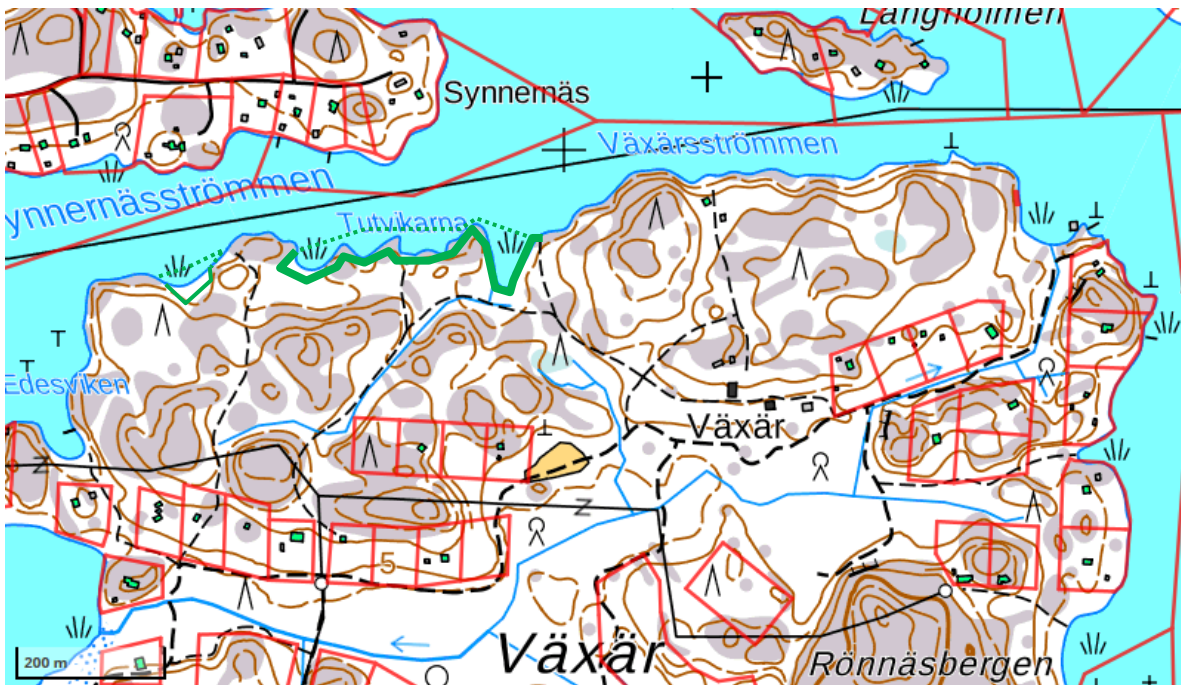
Varsinaisia luonnonsuojelulain mukaisia suojeltavia luontotyyppejä, uhanalaisia luontotyyppejä tai vesilain kohteita ei selvitysalueelta löydetty. Metsälakikohteiksi tunnistettavia kallioiden lakimetsiä esiintyy sen sijaan runsaasti. Växärin saarista kaksi ulointa ei pienuutensakaan takia sovellu rakennuskohteeksi ja suurimmankin tapauksessa päätettiin rakentamisesta luopua. Getholmen on jo rakennettu. Hakkuita ei ole ulotettu tervalepikoihin eikä kalliometsiin.

Pääalueen paikallisesti arvokkaat joskin vaatimattomat luontokohteet sijaitsevat länsiosan lahdelmissa (Tutvikarna ympäristöineen, kartta s. 4). Niihin kuuluu pieniä tiheäköjä ruovikkoalueita, rantaniittyjä ja pieniä mutta luonnontilaisia tervalepikoita. Yhdessä ne muodostavat ekologisesti merkittäviä kokonaisuuksia, joiden linnusto, luontotyyppikirjo ja osin kasvistokin on edustavaa. Saaret ympäristöineen ovat kasvistoltaan vaatimattomia

mutta linnustoltaan kohtalaisen merkittäviä ympäristön runsaasta mökkikannasta huolimatta.

Paikallisiin luontokohteisiin sisältyvät melkein kaikki selvitysalueen huomionarvoisimmat lajit. Punaisen kirjan (*Tiainen ym. 2016*) uhanalaisia tai silmälläpidettäviä lintulajeja tavattiin pesivinä 9 lajia, hajahavaintoina lisäksi 5 muuta lajia (ks. Tarkemmin *taulukko 1, s. 6*).

Oheiseen karttaan (s. 5) on ohjeellisesti rajattu pääalueen alueet, joille rakennuspaikkoja ei luontoselvityksen perusteella tulisi sijoittaa. Saaret jäävät kaavaehdotuksessa rakentamattomiksi.

Paikallisesti arvokkaat luontoalueet. Vertaa kuviotietoihin ja kuviokarttaan raportin lopussa. Karttaan on merkitty lintulaskennan reitistöt. Ks. myös taulukko 1 (Linnusto) sivulla 7.

Luontoselvityksen perusteella asemakaavaluonnoksen mukainen maankäyttö ei vaaranna alueen luontoarvoja.

4. YLEISKUVAUS

Selvitysalue sijaitsee Länsi-Uudenmaan sisäsaaristossa Raaseporin kunnan itäosassa. Alueellisessa uhanalaistarkastelussa se sijoittuu hemiboreaaliseen vyöhykkeeseen (1). Maisema-aluejaossa (Suomen maisemamaakunnat) kohde sijoittuu eteläisen rantamaan Suomenlahden rannikkoseutuun. Pääalue käsittää noin 95 % koko selvitysalueesta. Lisäksi alueeseen kuuluu neljä pientä saarta. Ainoat kulttuuriympäristöt ovat mökkien pihapiirit

pääalueen keskivaiheilla ja Getholmenissa. Pääalueen itä- ja länsirajalle on sijoitettu pienet venevalkamat ja Getholmenissa on laitureita lähitoimintoinen.

Alue on kasvillisuudeltaan suurimmaksi osaksi joko kasvullista kangasmetsää tai karua kalliometsää. Lehtoja ei ole lainkaan ja lehtomaista kangastakin vain vähän. Lahdelmissa esiintyy vaihtelevan tyyppistä rantakosteikkoo. Suoluonto rajoittuu pariin pieneen kalliopainannesuohon. Länsiosan lahdelmien perukoissa tapaa pieniä ja kasvillisuudeltaan vaatimattomia tervalepikoita, itse lahdelmissa ruovikoita ja rantaniittyjä. Lisäksi ruovikkoa esiintyy saarten ympäristössä. Pienvesiä ei alueella tapaa.

Rantakasvillisuudessa vallitsevat kalliorannat ja kiviset niittyraunnot. Edellä mainitut niittyraunnot keskittyvät alueen länsiosaan ja niitä on pienialaisesti myös saarten rannoilla. Getholmenin pohjoispuolella on kallioluotoja. Rantakasvillisuus on yleisesti ottaen aivan tavanomaista, erityisen merkittäviä lajeja tai luontotyyppisiä ei alueella esiinny. Rantakasvillisuuden kuvaukset on esitetty yhdistettynä s. 12.

Topografialtaan pääalue on pienipiirteisesti vaihtelevaa mäkimaastoa. Ranta on Tutvikarnan seutua lukuun ottamatta jyrkästi nousevaa ja korkeimmat laet nousevat runsaat 20 metriä merenpinnasta. Varsinaisia jyrkänheitä ei alueelta tavattu. Saaret ovat alavia ja loivapiirteisiä. Maaperässä vallitsevat hienoainesmoreenit ja kalliomaat. Tervaleppämetsiköiden ja niittyraunnot maaperä on joko savea tai mutamaata. Hietikoita tapaa hieman parin poukaman perukassa. Kallioperä on koko selvitysalueella ns. juovagraniittia vailla havaittavaa kalkkivaikutusta.

Selvitysalueella metsä on yleisesti ottaen varttunutta ja kallioalueilla varsin vanhaa. Pieniä varttuneita taimikkolaikkuja löytyy notkelmista. Pääalueen itäosaan on muutama vuosi sitten syntynyt kaksi myrskyn tekemää aukkoa; sama myrsky teki laajaa tuhoa heti selvitysalueen eteläpuolella sijaitsevassa laaksossa. Lahopuuta esiintyy kuitenkin vain vähän, sillä kaatunut puusto on korjattu varsin tarkasti pois. Tervalepikoita ja karuimpia kalliometsälaikkuja ei hakkuissa ole käsitelty ollenkaan ja niistä löytyy hyvinkin luonnontilaisen kaltaista metsää. Saarten metsä on yleisilmeeltään luonnonmukaista ja erirakenteista, painanteissa karua mäntyvaltaista sekametsää.

Puulajisuhteissa ei esiinny erikoisia piirteitä. Mänty vallitsee laajoissa kalliometsissä ja pääosin muuallakin. Kuusivaltaista metsää tapaa etenkin Tutvikarnan tienoilla sijaitsevasta alavista rantametsistä. Koivua kasvaa sekapuuna samoilla alueilla sekä taimikkolaikuissa. Haapa ja raita ovat harvinaisia ja niitä esiintyy lähinnä yksittäispuina siellä täällä. Tervalepikoiden puusto on pienikokoista ja harvakoita, ja niissä esiintyy vain niukasti tuomen muodostamia aluspuustoja. Kookkaita jalopuita ei selvitysalueelta tavattu, mutta niitä kasvaa runsaasti alueen eteläpuolisessa Växärin päärakennuksen pihapiirissä. Metsissä kuitenkin kasvaa tammen ja vaahteran taimia.

Inventointiajankohdasta ja hyvästä kartoitusäästä johtuen selvitysalueen pesimälinnusto saatiin kartoitettua kohtuullisen kattavasti (*Taulukko 1, s. 6*). Alueen linnustoa voi luonnehtia runsaaksi mutta lajistoltaan vaatimattomaksi. Metsien yksipuolinen rakenne heijastuu myös pesimälinnustoon siten, että tavanomaisimmat generalistit vallitsevat selvästi. Linnustoltaan selvästi arvokkaimpia alueita ovat jo mainitut Tutvikarnan lahdet

ruovikoineen ja rantametsineen ja Brändholmarna lähivesineen. Kummankin pesimälinnusto on tämän tapaisille pienehköille kohteille edustava. Brändholmarnan saarten pinta-ala on niin pieni, että sattuman vaikutus pesimälinnuston määrään ja vuotuisen lajistoon on huomattava. Ympäristön ranta-asukkaiden antamien (vesilinnustoa) koskevien tietojen perusteella saarten ruovikkorannoilla ja rantaluodoilla pesii kohtalainen kanta yleisimpiä vesilintuja.

Taulukko 1. Selvitysalueen linnusto. Parimäärä tarkoittaa varmistettuja pesintöjä alueella tai sen tuntumassa (Ks. tarkennukset ja lisätiedot –sarake). Vesilinnustosta ja kahlaajista on ilmoitettu havaitut poikueet ja pesinnät sekä hajahavainnot. Monet pesinnät ovat joitain loppukilintupareja lukuun ottamatta todennäköisesti olleet rajauksen ulkopuolella. Vrt. Kuviokarttaan raportin lopussa.

Laji ja uhanalaisuus (2015)	Pari-määrä	Muu havainto	Kuviot (B=Brändholmarna, T=Tutvikarna, G=Getholmen)	Tarkennuksia ja lisätietoja
Silkkiuikku (NT)	1		B	Brändholmarna
Laulujoutsen		x	B,T	Brändholmarna, Tutvikarna
Kyhmyjoutsen		x	B	Brändholmarna
Sinisorsa	3		B,T	Tutvikarna, itäpään lahti
Punasotka (EN)		x		Växårsströmmen useita
Tukkasotka (EN)	1			Synnernäsströmmen poikue
Telkkä	1	x	B,T	Brändholmarna, itäpään lahti
Isokoskelo (VU)		x		Synnernäsströmmen yksinäinen koiras
Teeri		x	1,2,3	Jätöksiä
Meriharakka	2		B,G	Tutvikarna
Tylli (NT)		x	T	Ehkä pesii rantaluodoilla
Rantasipi	?	x		Tutkivarnan hiesuranta
Naurulokki (VU)	1		B	Brändholmarna
Kalalokki	5-6	x	B,T,G	Edesviken, Brändholmarna, Getholmen, Tutvikarna, itäpään lahti ym.
Harmaalokki		x		Ylilentäviä, ehkä pesii Edesvikenissä
Kalatiira	6		B,T,G	Brändholmarna, Getholmen, Tutvikarna, Synnernäsströmmen
Lapintiira	1		B	Brändholmarna
Sepelkyyhky	1		2a	
Uttukyyhky	1		2b	Lähellä rajaa päärakennuksen luona
Palokärki		x	2a	Pajapuu
Käpytikka		x	1c,2	Pajapuita
Kangaskiuru (VU)	1		1b	Länsiosan kalliometsässä
Haarapääsky (NT)		x	B ym.	Ruovikoiden yllä lentäviä, ei pesi alueella
Metsäkivinen	5		1,2	
Västaräkki	4-5		B,T,G,10	
Rautiainen	1		3	
Punarinta	3		1a,2b,3b	
(Satakieli)		x	(5)	Laulava, aika kaukana selvitysalueesta
Leppälintu	2		1a,d	
Pensastasku	1		9	
Mustarastas	2		2a,c	
Laulurastas	1		4b	4: itäisempi laikku
Punakylkirastas	2		1c,2b	
Pensassirkkalintu	1		5/9	Itärannan pensaikoissa

Ruokokerttunen	1		B	
Rytikerttunen	1		T	
Hernekerttu	3		1b,2b	
Lehtokerttu	2		5	Tutvikarna, Edesviken
Pajulintu	8		B,1,2,3,4	
Hippiäinen	2		3,3c	
Kirjosieppo	3-4		B,2,3,5	Osa pesinee pihapöntöissä
Harmaasieppo	5		1,2	
Hömötiainen (VU)	1		3a	
Töyhtötiainen (VU)	1		2b	
Talitiainen	6		B,2,3,4,5	4: itäisempi laikku
Sinitiainen	2		3,5	
Puukiipijä	?	x	2b	Liikuskeli alueen rajoilla
Harakka		x	1,2	Pesinee pääarakennuksen lähistöllä
Varis		x	1,2	Pesinevät alueen eteläpuolella
Peippo	13-14		B,G,1,2,3,4,8,9	
Viherpeippo (VU)	4		2a,3,9	
Isokäpylintu	1-2		1a,2a	
Punavarpunen (VU)		x	(2b)	Pesii pääarakennuksen lähistöllä
Pajusirkku (VU)	1		T,5	

EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä; muut elinvoimaisia (LC).

5. KUVIOKOHTAISET KUVAUKSET

1. Karua kalliometsää ja avokallioita mäkien lakiosissa ja rantakallioilla. Kuvioilla kasvaa vanhaa ryhmittäistä ja aukkoista männikköä. Puustossa esiintyy huomattavan vanhoja kilpikaarnaisia ja alustan karuuteen nähden järeitä puita. Katajaa kasvaa paikoin runsaasti. Kasvillisuuden valtalajeina esiintyvät kanerva, puolukka ja metsälauha, variksenmarjaa on niukasti. Kuvioilla tapaa jonkin verran keloja ja maapuuta sekä vaateliaan puoleista kääpälajistoa, mm. männynkääpä (*Phellinus pini*).

2. Kuivan ja kuivahkon kankaan varttuneet ja osin vanhatkin männiköt on selvitysalueen vallitseva luontotyyppi. Sekapuuna kasvaa rehevimmillä paikoilla hiukan koivua ja kuusta sekä harvoja alikasvoksia. Valtalajeina kasvavat puolukka ja mustikka. Lahopuuta esiintyy vain niukasti.

3. Tuoreiden kankaiden varttuneita ja paikoin tiheitä kuusikoita, joita esiintyy lähinnä poukamien jatkoina kulkevissa notkelmissa. Sekapuuna kasvaa hiukan mäntyä ja koivua. Alakuviolla **3a** puusto on kuitenkin lähes mäntyvaltaista, alakuviolla **3b** kasvaa runsaasti kookasta koivua ja jokunen haapa. Se on myös muita kuviota tiheämpi ja puustoltaan kerroksellisempi. Kasvillisuus on koko kuviolla (3) paikoin melko rehevää ja valtalajistossa esiintyvät mm. mustikka, valkovuokko, metsäorvokki, käenkaali ja oravanmarja. Kuvio 3 on paikoin soistunut ja lajistossa tavataan runsaina esim. korpi-imarre ja metsäkorte. Alakuviolle **3a** on tyypillistä sananjalan ja heinien runsaus. Äskettäin syntynyttä kuusimaapuuta tapaa kuvion keskivaiheilla.

4. Edesvikenin itäpuolinen metsäalue muistuttaa kasvillisuudeltaan kuviota 2, mutta kuusen osuus valtapuustossa on merkittävä. Lisäksi kuviolla kasvaa runsaasti kuusivaltaista väli- ja aluspuustoa sekä alikasvosta.

5. Selvitysalueen länsiosassa on poukamien perukoihin syntyneitä pieniä tervaleppämetsiköitä. Niiden puusto on melko pienikokoista ja harvahkoa, mutta lähes luonnontilaista. Kuvioiden kasvillisuus on vaatimatonta, lähinnä karunpuoleista lehtoa ja vaikeasti tyypiteltävää soistumaa. Varsinaista tervaleppäkorpea (Ls-lakikohteita) ei alueella esiinny. Valtalajeina esiintyvät mm. viitalastikka, metsäkorte, vadelma, suo-orvokki, hiirenporras, lehtonurmikka, käenkaali ja puna-ailakki.

6. Pieni kalliopainanteeseen syntynyt suo, joka selvitysalueen mitassa on ehkä paras kosteikkokohde. Kuvio on aikanaan ojitettu, mutta melko tehottomasti. Aluetta voi nykyisin luonnehtia mustikkaturvekankaaksi, mutta kuviolle on jäänyt myös suokasvillisuutta. Kuviolla kasvaa vanhahkoa männikköä, alikasvoksena hieskoivua ja kuusta. Kasvilajisto on vaatimatonta, mm. pallosaraa, metsäkortetta ja tähtisaraa.

7. Kalliopainannesuo, jonka kasvillisuus muistuttaa isovarpurämettä. Puusto on mäntyvaltainen, sekapuuna kasvaa hieskoivua ja alikasvoksena kuusta. Ojituksen seurauksena kuvion kasvillisuus on muuttunut, mutta valtalajistossa esiintyvät edelleen suopursu, pallosara ja tupasvilla. Lisäksi kuviolle vallitsevat mm. mustikka sekä ojien varsilla pullosara, vehka ja harmaasara.

8. Tuoreelle ja osin jopa lehtomaiselle kankaalle myrskyn tekemä aukko, josta myrskyn kaatama puusto on korjattu pois. Kuviolla kasvaa tällä hetkellä haapavaltaista vesakkoa ja nuorta taimikkoa. Sekapuuna esiintyy runsaasti koivua, paikoin myös kuusta ja mäntyä. Lähellä rantaa kuvion pohjoisreunassa kasvillisuus on selvitysalueen mitassa poikkeuksellisen rehevää. Ainoastaan tällä laikulla tavattuja lajeja olivat mm. tesma, sormisara ja sinivuokko.

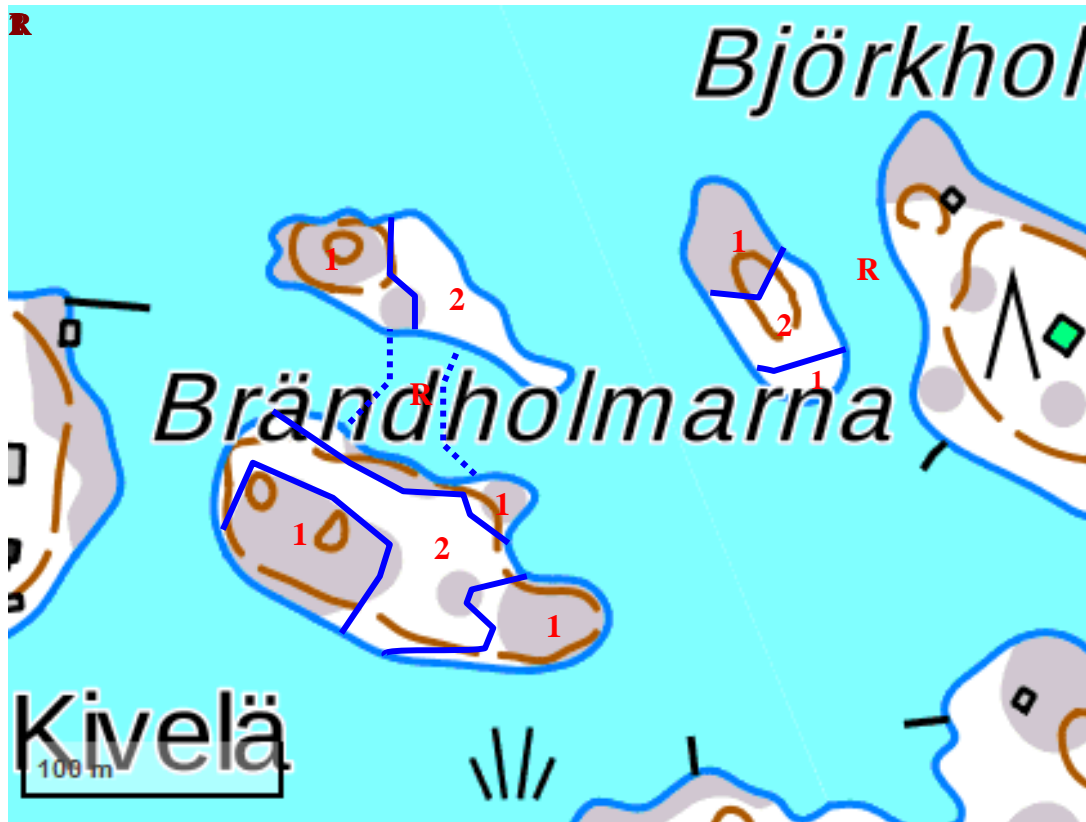

9. Myrskyn tekemä aukko selvitysalueen itäosan notkossa. Tuoretta ja lehtomaista kangasta jonka kasvillisuus on heinittynyttä. Kuvio on mahdollisesti ollut aikoinaan peltoa tai niittyä. Kuvion kohdalla rannassa kasvaa jonkin verran suurehkoja tervaleppiä.

10. Mökin pihapiiri (Pääalue).

Brändholmarnan saarten kuviojako

BRÄNDHOLMARNAN ETELÄISEMPI

Runsas hehtaarin suuruinen saari on alavaa ja kallioista maastoa. Rannoilla ja märien lakiosissa esiintyy laajalti lähes paljaita kallioita. Suuria lohkaraita tapaa yleisesti rantakallioilla ja rantavesissä. Alavilla mailla saaren sisäosissa vallitsevat kuivahkon kankaan mäntyvaltaiset, suhteellisen vanhat metsät. Sekapuuna kasvaa hieman koivua, väli- ja aluspuustossa sekä alikasvoksena kuusta ja pihlajaa. Rannoilla esiintyy pienikokoista tervaleppää ja jokunen haapa. Kalliorannoilla on merkkejä kohtalaisesta kulutuksesta.

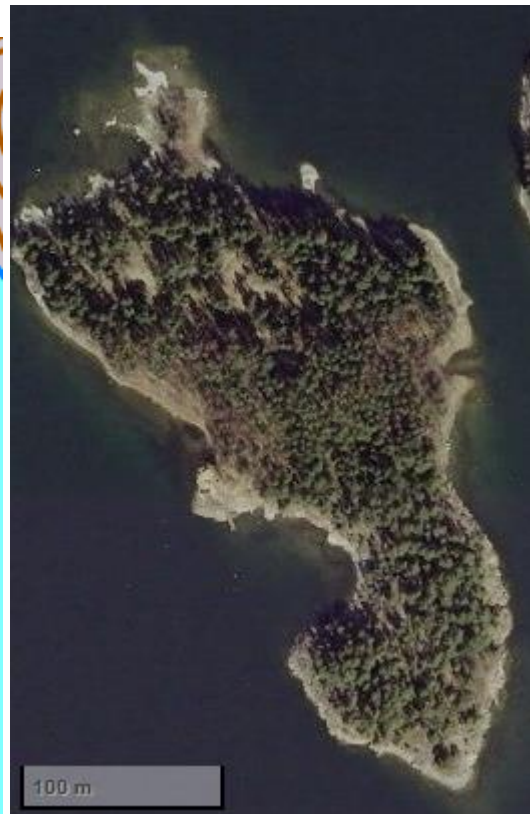

BRÄNDHOLMARNAN POHJOISEMPI

Pienen saaren länsipää on lähinnä kalliometsää ja avokallioita, itäpää kuivahkon kankaan männikköä. Rannoilla kasvaa kitukasvuista tervaleppiä ja koivua. Maastossa näkee merkkejä kulutuksesta.

BJÖRKHOLMARN (LÄNTINEN SAARI)

Saaren pohjois- ja eteläpäässä on avokallio, keskiosissa kuivaa ja kuivahkoa kangasta. Metsä on mäntyvaltainen ja erirakenteinen, seassa hieman koivua ja alikasvoksena kuusta. Maasto on kulunutta varsinkin saaren pohjoisosassa.

Getholmenin kuviojako ja ilmakuva.

GETHOLMEN

Yli puolet saaren pinta-alasta on kalliometsää ja etenkin mäkien lakiosissa ja rannoilla avokalliota (Kuvio 1). Saaren keskiosan notkelmassa kasvaa hieman rehevempää (VT) mäntyvaltaista sekametsää, joukossa koivua, kuusta ja pihlajaa, alikasvoksina pihlajaa ja kuusta (Kuvio 2). Puolukan, mustikan ja metsälauhan ohella kasvillisuudessa vallitsee myös variksenmarja. Rannat ovat pääosin kalliorantoja, mutta poukamissa esiintyy myös kivistä niittyrintaa. Pihapiiri on varsin luonnonmukaista maastoa.

RANTAKASVILLISUUDEN (RANTATYYPPIEN) KUVAUKSET

(R) Selvitysalueen varsinaiset ruovikot sijoittuvat pääalueen lahdelmiin (erityisesti Tutvikarna ja Brändholmenin saarten välialue). Suurimmat rantaniityt löytyvät niin ikään Tutvikarnan poukamista, kuvion 9 edustalta sekä Edesvikenin perukasta. Harvempaa ruovikkoa kasvaa saarten ympäristössä ja paikoin muuallakin. Järviruon ohella ruovikoissa kasvaa

leveäosmankäämiä, merikaislaa ja sinikaislaa, niittyjen tuntumassa on myös ranta- ja meriluikkakasvustoja. Suurin osa selvitysalueen pesivästä vesilinnustosta keskittyy Tutvikarnan lahdelmiin ja saarille.

(n) Varsinaisia niittyrintoja esiintyy Tutvikarnan poukamissa, selvitysalueen itäpään lahdelmassa ja Edesvikenin perukassa. Niiden kasvillisuus on tavanomaista eikä erityisen huomionarvoista lajistoa tavattu. Valtajiston muodostavat yleensä punanata, suolavihvilä ja jokapaikansara. Lähellä tervalepikoiden reunaa vallitsevat usein viitakastikka, mesiangervo, niitylauha, ranta-alpi ja rohtovirmajuuri. Yleistä peruslajistoa niityillä edustavat ruokohelppi, rönsyleinikki, syysmaitiainen, merisuolake, ketohanhikki, pietaryrtti, suo-orvokki, rantamatara, suoputki, lännenmaarianheinä, viitakastikka, meripoimuhierakka ja rätvänä. Ruovikon tuntumassa kasvavat mm. rantaluikka, rantapiharatamo, meriratamo, merirannikki,

suolavihvilä, meriluhtalemmikki, isomaltsa ja pikkusuolamaltsa. Paikoin tavattiin myös käärmeenkieli, rantalitukka, mustaherukka ja orjanruusu

(kn) Kivisiä niittyarantoja tapaa selvitysalueella vaihtelevan pituisina jaksoina koko alueella. Kasvillisuudeltaan tyyppi muistuttaa kallio- ja niittyarantoja, mutta kasvipeite on laikkuinen ja lajisto niukempaa. Tyypillisiä lajeja ovat meriasteri, ruokohelmi, rantakukka, suolavihvilä, meriluikka, merirannikki, merivalvatti, karhunputki ja paikoin ruokopuntarpää, merisuolake sekä merinätkelmä. Tutvikarnan poukamissa esiintyy hieman myös hiesu- ja

liejupohjaisia rantoja. Mainittavia rakkolevävalleja ei alueella tällä hetkellä ole.

(k) Ajoittain meriveden vaikutuspiirissä olevat kalliot ja kasvittomat louhikot on luettu varsinaisiin kalliorantoihin. Se on selvitysalueen yleisin rantatyyppi ja vallitseva etenkin saarilla ja pääalueen itäosassa. 5. Kasvillisuus on asettunut kallion halkeamiin ja pieniin painanteisiin. Yleistä lajistoa edustavat ruoholaukka, keto-orvokki, merisaunio, punanata, keltamaksaruoho, luotosorsimo ja isomaksaruoho.

Kirjallisuus ja muut lähteet:

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. Ja Uotila, P. 1998: Retkeilykasvio. 4. Uudistettu painos.

Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Maalintujen kartoituskartoituslaskentaohjeet. – Teoksessa Koskimies P. & Väisänen, R. A. (toim.): Linnustoseurannan havainnointiohjeet 2. painos. – Helsingin yliopiston eläinmuseo.

Meriluoto, M & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus, Helsinki.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (Toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Osa 1. Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristö 8/2008.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (Toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Osa 2. Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 8/2008.

Savola, K. 1997: Luonnonsuojelulaki selityksineen. Lakimiesten kustannus. Helsinki.

Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M. & Valkeapää, A. 2016: Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäelinympäristöjen tunnistaminen. – Metso-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016.

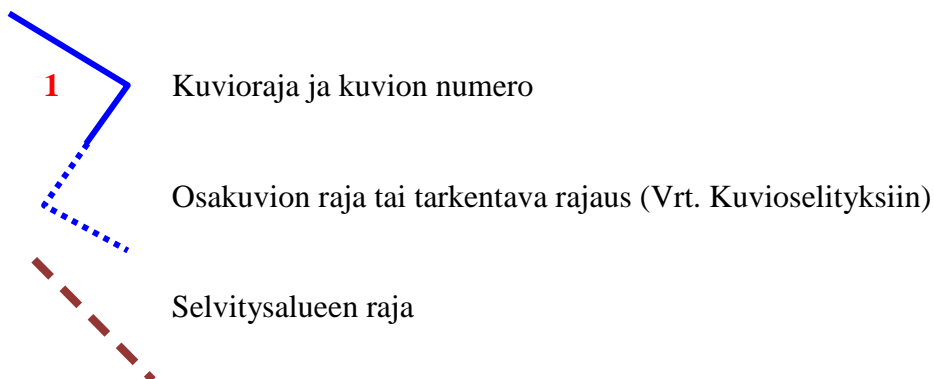
Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rantala, L., Sirkiä, P. Ja Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015. – The red list of finnish bird species. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Toivonen, H. & Leivo, A. 1994: Kasvillisuuskartoituksessa käytettävä kasvupaikkaluokitus. (Uudistettu versio vuodelta 2004: Metsähallitus, luontotyyppi-inventoinnin maastotyöohje).

Uhanalaiset lajit: www.ymparisto.fi, Ympäristöhallinnon HERTTA-tietokanta/eliölajit

KUVIOKARTTOJEN SELITYKSET

Rantatyypit:

R = ruovikko, **n** = niittyranta, **kn** = kivinen niittyranta, **k** = kallioranta

